

DEEL 1: NEUROPSYCHOLOGISCHE ASSESSMENT BIJ KINDEREN (K. Omeij)

DEEL 2: [WWW.HOWTOTOEST.BE](http://www.howtotoest.be) (M. Craeynest)

www.howtotoest.be
psychodiagnostisch platform

howest.be

<http://psycholab.howest.be/>

EEN KORTE BEVRAGING...

- WIFI:
 - **VCG**
 - Code: **2016Vcg!**
- Surf naar **www.govote.at**
- *(Skip vraag naar Geo-locatie)*
- Vul de code in: **13 25 41**

EEN PLATFORM?!

homepage | www.howtc x +

howtest.be

www.howtest.be psychodiagnostisch platform

howest.be

Home Scorehulpjes Testfiches Normering Testotheken Forum Contact Links Registreer / login

Welkom!

De website www.howtest.be heeft als doel (neuro-) psychodiagnostici te ondersteunen in het selecteren, afnemen en verwerken van kwaliteitsvol testmateriaal.

Dit initiatief ontstond binnen een PWO-onderzoek van de opleiding Bachelor Toegepaste Psychologie van Howest. Het uitgangspunt was de grote behoefte aan kennis en laagdrempelige toegang tot **kwaliteitsvol neuropsychologisch testmateriaal**, zoals werd vastgesteld in verschillende studies (o.a. Germeijs et al., 2003; Grietens et al., 2004; Paulussen & Vereycken, 2013; Schittekatte, 2003, 2012).

Meer bepaald willen we aan de hand van deze website tegemoet komen aan:

Verborgen pictogrammen weergeven 17-5-2016

- PWO-project (01/02/2014 – 31/01/2016)
 - Kathleen Omeij en Miet Craeynest: samen 50%
- Wetenschappelijke peters
 - Prof. Dr. G. Vingerhoets en Dr. M. Schittekatte (UGent)
 - Prof. Dr. Ch. Lafosse en Dr. N. Vaes (RevArte)

- Gebruikersgroep

- Sectorfederaties

- BFP
 - FCAR
 - VVGG
 - VVSP

- **Gebruikersgroep**

- Sectorfederaties

- **Werkveld**

- Willem Ringoot (privéschool Leerwijzer, Oostduinkerke)
 - Jo Rigole (Revalidatiecentrum Roeselare)
 - Lieselot Carly en Joke Naulaerts (Heilig Hart Ziekenhuis Roeselare Menen + privépraktijk)
 - Johan Van Coile (AZ Sint-Lucas, Brugge)
 - Karolien Huygebaert (AZ Sint-Lucas, Brugge),
 - Stefaan Decorte (AZ Sint-Jan, Brugge + privépraktijk expertises CMLP Test Services)
 - Fanny Geschier (AZ St.-Jan, Brugge-Oostende)
 - Evy Maes (AZ St.-Jan, Brugge-Oostende)
 - Ilse Haesaert (Koningin Elisabeth Instituut, Oostduinkerke)
 - An Gielen (Belgisch Zee-Instituut voor Orthopedie (BZIO), Oostende)
 - Lore Ketelaers (Geheugenkliniek AZ Groeninge, Kortrijk)
 - Dr. Gudrun Nys (Diensthoofd NAH, RC Overleie, Kortrijk)
 - Sofie Naert (AZ Delta, Menen)
 - Wouter Lambrecht (NAH PC Caritas, Melle + hersenletselpraktijk, St-Amandsberg)
 - Katrien D'haese (AZ Maria Middelaers, Gent)
 - Luc Schaubrouck (Psychiatrisch Centrum Dr. Guislain, Gent)
 - Ann Boone (Imelda Ziekenhuis Bonheiden + zelfstandigenpraktijk PVNO, Eeklo)
 - Astrid Van Raemdonck (APZ, St-Lucia Sint-Niklaas)
 - ...

- Momenteel al 90-tal geregistreerden, Vlaanderen-breed!

- Uitgangspunt en doelstellingen
 - Zie o.a. Germeijs et al., 2003; Grietens et al., 2004, Paulussen & Vereycken, 2013; Schittekatte, 2003, 2012:

UIT DE VFD-RONDVRAAG (2011-2012)

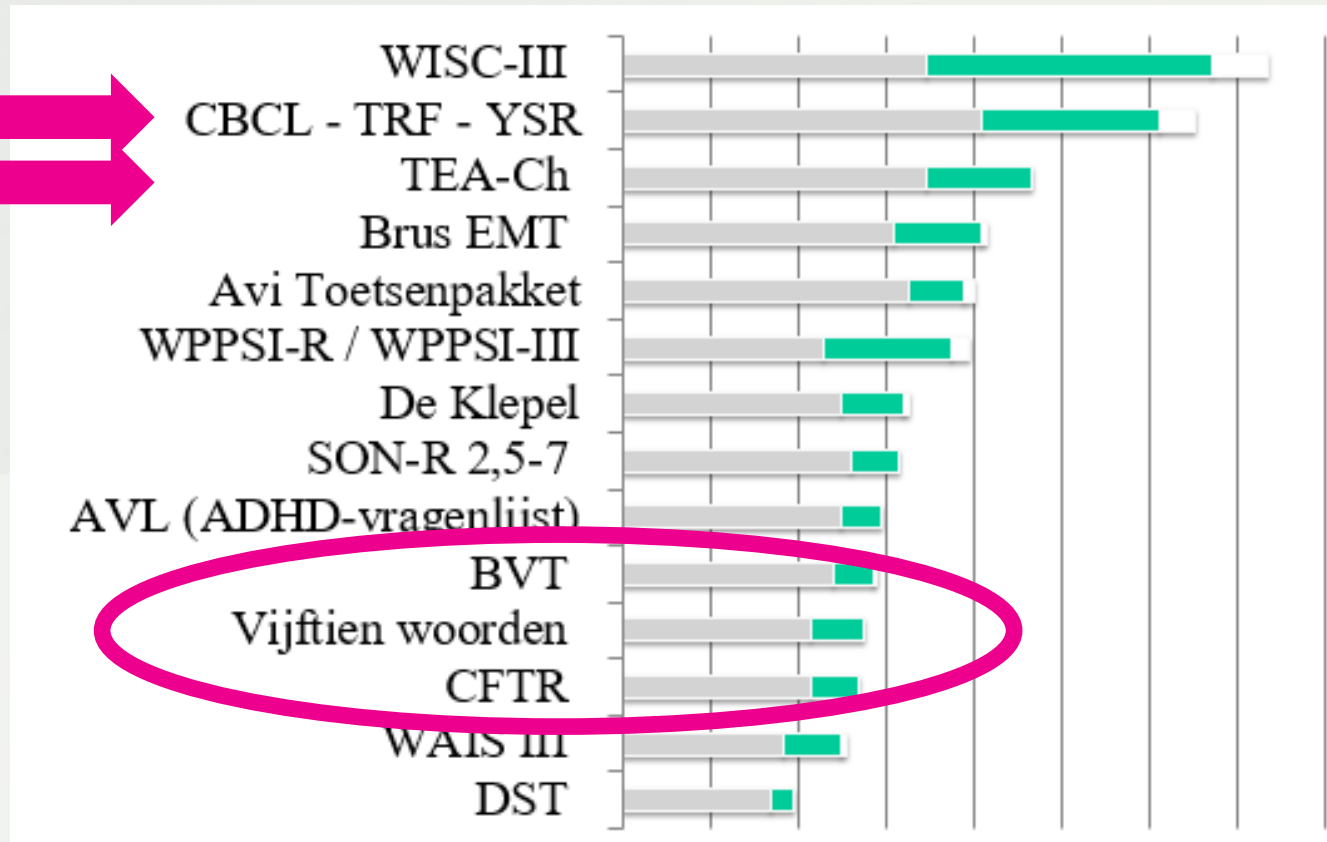
- **12 sectoren:** School-, Klinische en revalidatie
 - CLB, MPI, CAR, GGZ, PAAZ, Logopedisten...

- **17 testdomeinen**

1. Intelligentie- en Ontwikkelingstests	10. Tests voor Executieve functies
2. Klinische schalen	11. Tests voor Visueel-ruimtelijke perceptie
3. Aandachtstests	12. Andere neuropsychologische tests
4. Alg. Taal-, Lees- en Spellingtests..	13. Schoolvorderingentests
5. Geheugentests	14. Leerlingvolgsystemen
6. Motoriektests	15. Studeertests
7. Persoonlijkheidstests	16. Belangstellingstests
8. Reken- en Wiskundetests	17. Outcome tests
9. Gezins- en systeemtests	

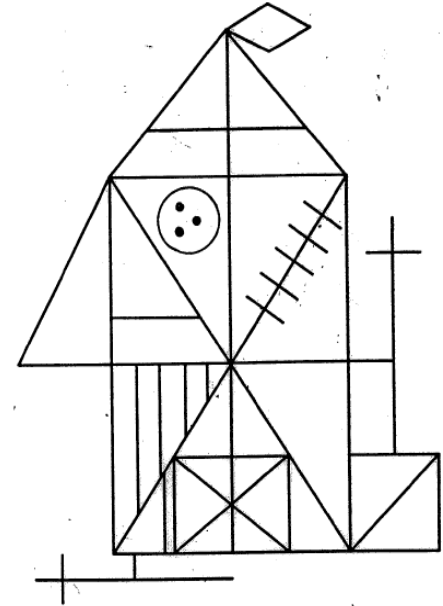
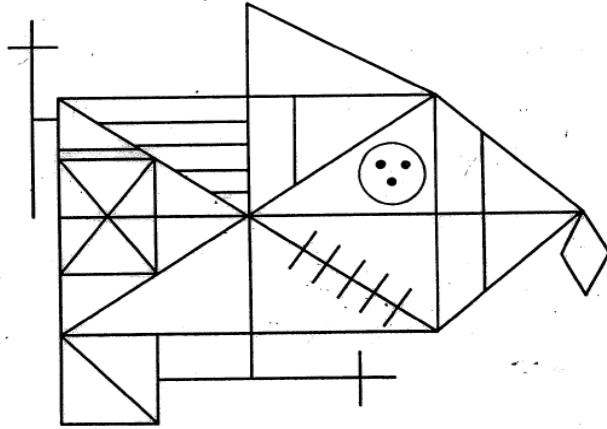
UIT DE VFD-RONDVRAAG (2011-2012)

- Meest gebruikte tests (over alle sectoren): **top 15**

- Uitgangspunt en doelstellingen
 - Zie o.a. Germeijs et al., 2003; Grietens et al., 2004; Paulussen & Vereycken, 2013; Schittekatte, 2003, 2012:
 - Veel verouderd (neuropsychologisch) testmateriaal
 - ... wat het **materiaal** betreft

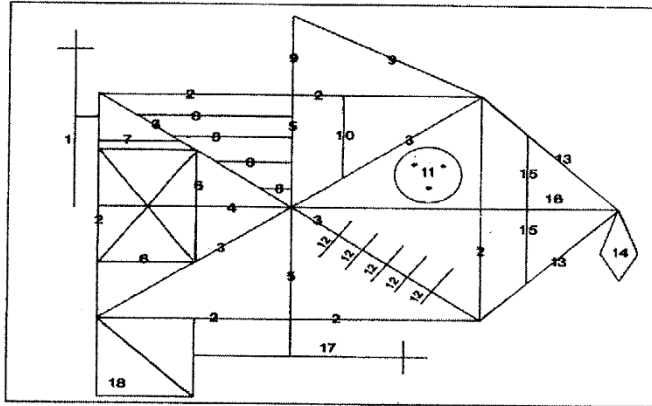
Complexe Figuur Test (Rey, 1941)

- **Kopiëren** Aanbieding?
- **Onmiddellijke reproductie**
- **Uitgestelde reproductie** 20 min? 30 min?
- **(Herkenning?)**

• Scoring:

- Correctheid?
- Volgorde lijnen?

REY-OSTERRIETH COMPLEX FIGURE TEST
FORM A (Rey Figure)

Details:

1. Cross upper left corner, outside of rectangle
2. Large rectangle
3. Diagonal cross
4. Horizontal midline of 2
5. Vertical midline
6. Small rectangle, within 2 to the left
7. Small segment above 6
8. Four parallel lines within 2, upper left
9. Triangle above 2 upper right
10. Small vertical line within 2, below 9
11. Circle with three dots within 2
12. Five parallel lines with 2 crossing 3, lower right
13. Sides of triangle attached to 2 on right
14. Diamond attached to 13
15. Vertical line within triangle 13 parallel to right vertical of 2
16. Horizontal line within 13, continuing 4 to right
17. Cross attached to low center
18. Square attached to 2, lower left

TOTAL SCORE

COPY

DELAY

Scoring:

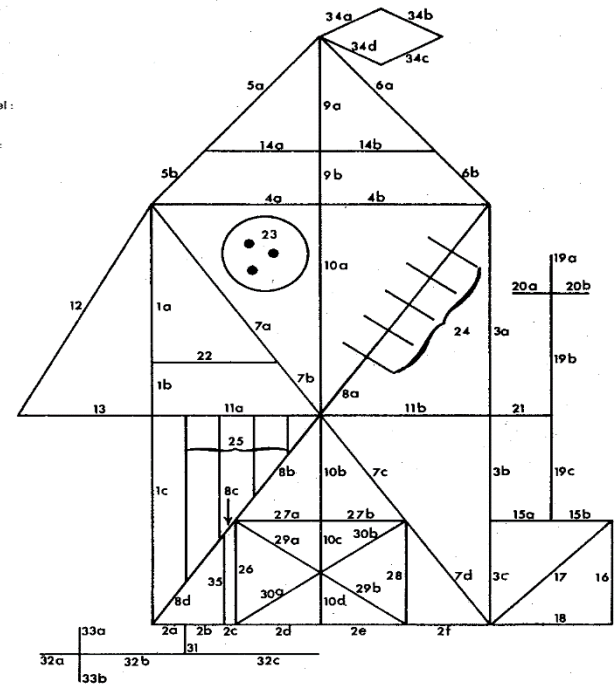
Consider each of the eighteen units separately, and appraise accuracy of each unit and relative position within the whole of the design. For each unit count as follows:

Correct	placed properly	2 points
	placed poorly	1 point
Distorted or incomplete	placed properly	1 point
but recognizable	placed poorly	1/2 point
Absent or not recognizable		0 points
Maximum		36 points

THE COMPLEX FIGURE TEST (CFT)

Registration sheet

Name :
Date of birth :
Male/female :
Address :
Educational level :
Profession :
Date of testing :

I. Sequence items :

1. 1 > 5 :
2. 2 > 6 :
3. 3 > 3 :
4. 5 < 7 :
5. 12 < 13 :
6. 14 < 10 :
7. 34 < 10 :
8. 1 after 6 :
9. 1 after 9 :
10. 2 after 7 :
11. 2 after 10 :
12. 2 after 12 :
13. 4 after 6 :
14. 8 after 12 :
15. 8 after 14 :
16. 11 after 12 :
17. 11 after 34 :

Subtotal

II. Number of interruptions :

.....

III. Number of omissions :

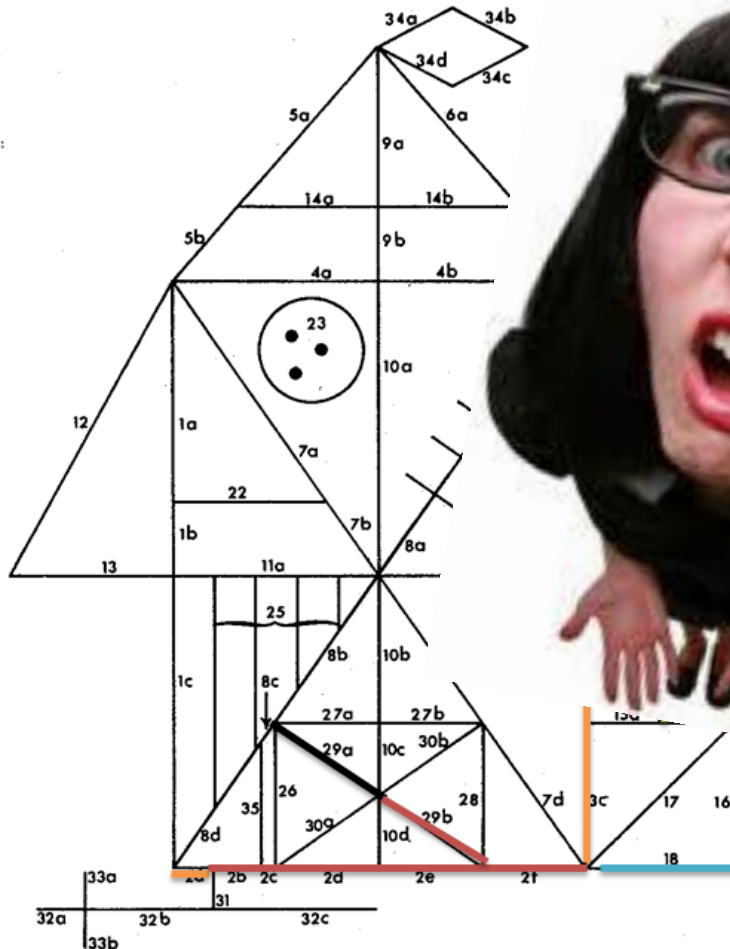
.....

Totalscore :

The total score is the sum of the scores obtained in the sections I, II and III. For the choice of a cutting point see Table 1 page 9 in R. S. H. Visser, Manual of the Complex Figure Test. Amsterdam, Swets & Zeitlinger 1973.

Name :
 Date of birth :
 Male/female :
 Address :
 Educational level :
 Profession :
 Date of testing :

Registration sheet

HUH?

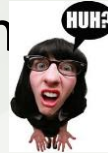
wordt door het tekenen
 1 nummer

i, vervolgens lijn 21 als 7^{de}
 Daarna doet pp verder
 tste deel krijgt nummer **8X**.
 2b-2f als 8ste en 18 als 9de :

lijn 2a: **5**; lijn 2b: **8X**; lijn 18: **9**

Vb3. na lijn 2b-2f als 8ste tekent pp lijn 29b
 terwijl lijn 29a al getekend werd → lijn 29b
 krijgt volgordenummer **8XX**

- Uitgangspunt en doelstellingen
 - Zie o.a. Germeijs et al., 2003; Grietens et al., 2004; Paulussen & Vereycken, 2013; Schittekatte, 2003, 2012:
 - Veel verouderd (neuropsychologisch) testmateriaal
 - ... wat het **materiaal** betreft
 - ... wat de **normering** betreft

Testen met een Vlaamse bril

Mark Schittekatte

Eigen normen eerst...

De inschatting van de kwaliteit van psychodiagnostische instrumenten stond in Vlaanderen voor enige decennia gelijk aan hét COTAN-oordeel¹. Een van de problemen hierbij is dat dit een evaluatie met een “Nederlandse bril” betreft. Hierop kwam al enige tijd terug een Vlaamse reactie met het publiceren van een “Vlaamse doorlichting van de Vlaamse tests, beoordeeld in Documentatie van tests en testresearch in Nederland” (zie de website van het Vlaams Forum voor Diagnostiek-VFD) waar een 25-tal Vlaamse evaluaties gegeven worden. We lezen in deze publicatie o.a.:

Vermits het gaat om Nederlandstalige tests, worden veel van deze tests ook gebruikt in Vlaanderen en wordt dit standaardwerk van

- “De kwaliteit (i.c. meetpretentie en psychometrische kwaliteit), bleek maximaal acceptabel blij slechts $\frac{1}{4}$ van de gehanteerde tests”.

Bron: Caleidoscoop (2012)

Het belang van Vlaamse normen o.a. bij diagnostiek van aandacht (TEA-Ch) en gedrag (CBCL) bij kinderen

Mark Schittekatte, Caroline Braet, Justine Callens, Herbert Roeyers,

Veerle Soye, Johnny Fontaine

[S a m e n v a t t i n g]

Het Testpracticum Psychologische en Pedagogische Wetenschappen (PPW) van de UGent heeft meer dan een decennium ervaring met het adapteren voor Vlaanderen van allerlei instrumenten voor psychologische diagnostiek. Bij testadaptaties worden in de regel ook normen ontwikkeld gebaseerd op data uit de eigen regio. Naast een synthese van onze ervaringen bij de adaptatie van een tiental instrumenten illustreren wij aan de hand van onderzoek met de Test for Everyday Attention for Children (TEA-Ch) en de Child Behavior Checklist (CBCL) hoe belangrijk 'eigen normen' zijn. In het adaptatieonderzoek stellen wij vast dat **het gebruik van buitenlandse normen tot (soms ernstige) interpretatiefouten kan leiden. Instrumenten die dagdagelijks worden gehanteerd in de praktijk en waarop belangrijke beslissingen worden gebaseerd, moeten voorzien worden van een correcte 'meetlat'.**

Inleiding

Het belang van normen te ontwikkelen op basis van 'data uit eigen regio', in casu Vlaanderen, is het centrale thema van dit artikel. Sinds 1998 doet het Testpracticum PPW van de UGent

(www.testpracticum-ugent.be/) aan testadaptaties. Callens, 2009) benadrukt onder meer de verschillen én gelijkenissen tussen Vlaanderen en Nederland op de diverse gebieden, met name intelligentie, dyscalculie, aandacht, dyslexie, geheugen, taalontwikkeling, emotionele en gedragsproblemen. Ook bij de eerste stappen in toekomstige normeringsprojecten, zoals de

- Uitgangspunt en doelstellingen
 - Zie o.a. Germeijs et al., 2003; Grietens et al., 2004; Paulussen & Vereycken, 2013; Schittekatte, 2003, 2012:
- Veel verouderd (neuropsychologisch) testmateriaal
 - ... wat het **materiaal** betreft
 - ... wat de **normering** betreft
- Verklaringen
 - Gehechtheid aan oude tests
 - Vaak weinig **kennis** van actuele aanbod
 - Vaak **duur**
 - Vaak **tijdrovend** qua afname en scoring

1. INVENTARISATIE

- Boomstructuur

- Testfiches

- Zoekfuncties

- Aanvullingen obv Forum

Test of Everyday Attention for Children

Weergeven Bewerken

Zoek in het funciedomein testfiche archief

Zoek woorden

Doorzoek de testfiches

Beschrijving

Afkorting: TEA-Ch
Jaar uitgave: 2004
Duur: 60 minuten
Leeftijd:
6 - 16 jaar

BeschrijvingTest:
De testbatterij bestaat uit 9 subtests: 1. Ruimteschepen (selectieve aandacht), 2. Tel mee (volgehouden aandacht), 3. Trollen tellen (aandachtscontrole/switching), 4. Ruimteschepen dubbeltaak (volgehouden aandacht, aandachtscontrole/switching), 5. Speurtocht (selectieve aandacht), 6. Tel mee dubbeltaal (volgehouden aandacht), 7. Loop, sta stil (volgehouden aandacht, respons inhibitie), 8. Omgekeerde wereld (aandachtscontrole/switching) en 9. Geheime code (volgehouden aandacht)

Meetpretentie:
De TEA-Ch meet aandachtsproblemen bij kinderen.

Bruikbaarheid:
De testbatterij kan gebruikt worden om selectieve aandacht, volgehouden aandacht en aandachtscontrole/switching in kaart te brengen. Het instrument kan niet gebruikt worden om een psychiatrische/gedragsdiagnose te stellen. Er kan echter wel een sterke-/zwakteanalyse gemaakt worden.

Normering:
Nederlandse/Maamse normen voor kinderen van 6-16 jaar: geslacht (jongen/meisje), leeftijd (6-7, 7-9, 9-11, 11-13, 13-15 en 15-16 jaar). Met inbegrip van Klinische groepen ADHD en traumatisch hersenletsel. Australische normen voor kinderen van 6-16 jaar.

Bronnen:
http://www.cotandocumentatie.nl/test_details.php?id=648
<http://www.pearsonclinical.be/tea-ch-test-everyday-attention-children> – Strauss, E., Sherman, E., & Spreen, O. (2006). A Compendium of Neuropsychological Tests: Administration, Norms and Commentary. New York: Oxford University Press, Inc.

Boomstructuur van cognitieve functies

Aandacht

- Alternerende
aandacht
- Arousal/vigilantie
- Gerichte aandacht
- Volgehouden
aandacht

- Cognitie
- Cognitieve screening
- Dementie
- Executieve functies
- Geheugen
 - Kortetermijn

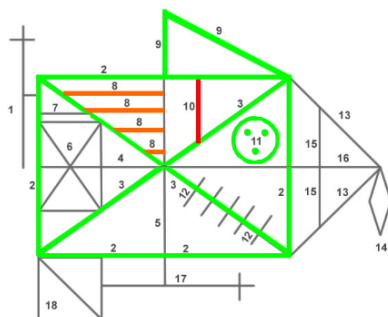
2. SCOREHULPJES

2. SCOREHULPJES

- **CFT**
 - **Standaardisatie:**
 - Stimuluskaart horizontaal
 - Géén gom!
 - **Efficiëntie:**
 - CFT-N: Nauwkeurigheid
 - CFT-S: Strategie

CFT-N (NAUWKEURIGHEID)

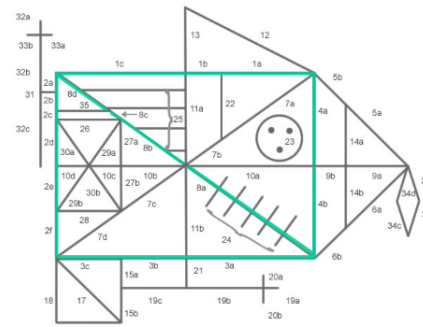
RESET FIGUUR

KOPU ONMIDDELLIJKE REPRODUCTIE

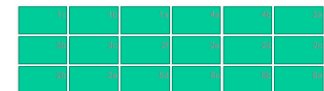
UITGESTELDE REPRODUCTIE

1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		
16		
17		
18		

CFT-S (STRATEGIE)

RESET FIGUUR

2. SCOREHULPJES

- **AVLT**
 - **Standaardisatie:** geluidsfragmenten (uitspraak, snelheid!)

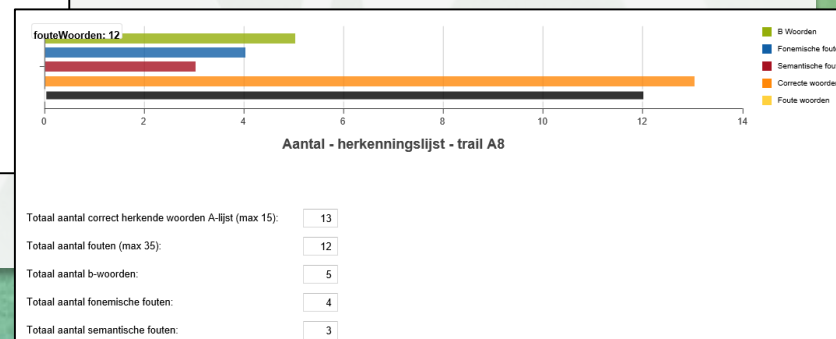
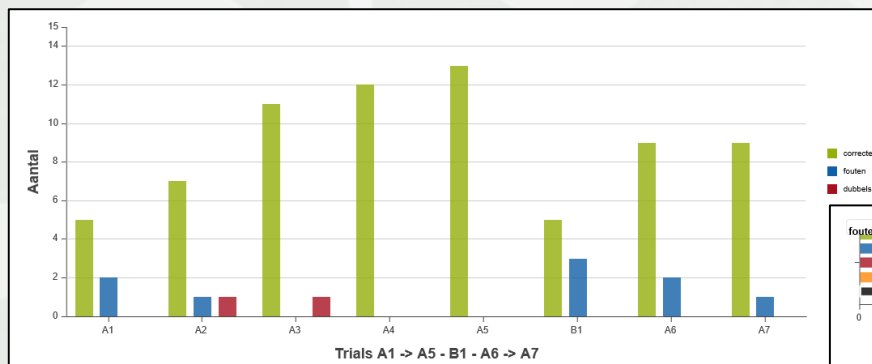
AVLT

00:00 00:42

A1 A2 A3 A4 A5 B1 B6 AS-1 AS-2 AS-3

0	Trommel	0	Gordijn	0	Riem
0	Koffie	0	School	0	Ouders
0	Zon	0	Hof	0	Pet
0	Boer	0	Zetel	0	Kalkoen
0	Kleur	0	Huis	0	Rivier

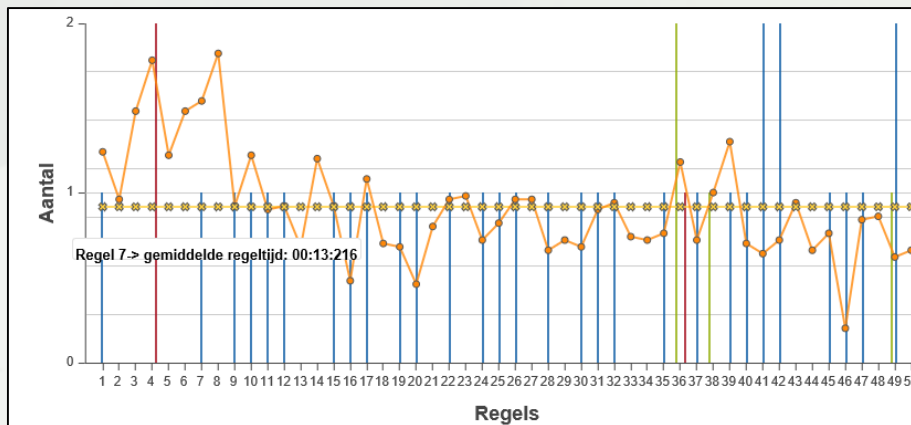
- **Efficiëntie:**

2. SCOREHULPJES

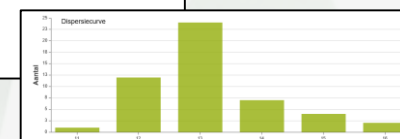
- Bourdon Wiersma (25/50 regels) + Vos (33 regels)

- Efficiëntie:

1	fouten	weglaten	1	00:00:00	18	fouten	weglaten	cello	00:00:00	35	fouten	weglaten	cello	00:00:00
2	fouten	3	cello	00:12:14	19	fouten	weglaten	cello	00:00:00	36	fouten	weglaten	cello	00:00:00
3	fouten	weglaten	cello	00:18:57	20	fouten	weglaten	cello	00:00:00	37	fouten	weglaten	cello	00:00:00
4	1	weglaten	cello	00:08:33	21	fouten	weglaten	cello	00:00:00	38	fouten	weglaten	cello	00:00:00
5	fouten	weglaten	cello	00:00:00	22	fouten	weglaten	cello	00:00:00	39	fouten	weglaten	cello	00:00:00
6	fouten	weglaten	cello	00:00:00	23	fouten	weglaten	cello	00:00:00	40	fouten	weglaten	cello	00:00:00
7	fouten	weglaten	cello	00:00:00	24	fouten	weglaten	cello	00:00:00	41	fouten	weglaten	cello	00:00:00
8	fouten	weglaten	cello	00:00:00	25	fouten	weglaten	cello	00:00:00	42	fouten	weglaten	cello	00:00:00
9	fouten	weglaten	cello	00:00:00	26	fouten	weglaten	cello	00:00:00	43	fouten	weglaten	cello	00:00:00
10	fouten	weglaten	cello	00:00:00	27	fouten	weglaten	cello	00:00:00	44	fouten	weglaten	cello	00:00:00
11	fouten	weglaten	cello	00:00:00	28	fouten	weglaten	cello	00:00:00	45	fouten	weglaten	cello	00:00:00
12	fouten	weglaten	cello	00:00:00	29	fouten	weglaten	cello	00:00:00	46	fouten	weglaten	cello	00:00:00
13	fouten	weglaten	cello	00:00:00	30	fouten	weglaten	cello	00:00:00	47	fouten	weglaten	cello	00:00:00
14	fouten	weglaten	cello	00:00:00	31	fouten	weglaten	cello	00:00:00	48	fouten	weglaten	cello	00:00:00
15	fouten	weglaten	cello	00:00:00	32	fouten	weglaten	cello	00:00:00	49	fouten	weglaten	cello	00:00:00
16	fouten	weglaten	cello	00:00:00	33	fouten	weglaten	cello	00:00:00	50	fouten	weglaten	cello	00:00:00
17	fouten	weglaten	cello	00:00:00	34	fouten	weglaten	cello	00:00:00					

Start Volgende Pauze
Wilt u voort Volgende regel

- App voor Windows 10 (in prep.)

3. NORMERING

3. NORMERING

- 2013-2014 (Howest)
 - Howest
 - 70-80-jarigen
 - N = 127
- 2014-2015 (Howest +Vives)
 - 65-80-jarigen
 - N = 262 (*max!*)
- 2015-2016 (Howest, Vives + Thomas More)
 - 50-65-jarigen
- Testbatterij:
 - IADL
 - NLV
 - BW 50 / 25 regels
 - AVL
 - TMT
 - Cijferreeksen
 - CFQ
 - MIS
 - Verbale Fluency: letter-categorie
 - RAND-36
 - CFT: Osterrieth > Meyers & Meyers + Visser

IN DE PIPELINE

IN DE PIPELINE

- **Bachelorproeven:**

- Vlaamse aanpassing van de **Test Your Memory (TYM)/Memorie Signaal Test (MST)**
- Gecomputeriseerde versie van de **D-4** (D-4 Vlaams te normeren)
- Eenduidige scoringsrichtlijnen en Vlaamse normen van de **Word- en Categoryfluency-test** bij 65-80-jarigen
- Eenduidige scoring en normering van de **CFT-S**
- In kaart brengen neuropsychologisch testmateriaal bij **peuters**

- **Onderzoekssamenwerking met UGent:**

- Verwerkingen exploratie normeringsdata **Bourdon-Vos**

www.howest.be
psycholab

Verder
op
de hoogte
blijven?

→ **Word BaP-
jurylid!**

WAT BRENGT DE TOEKOMST?

www.howest.be
psychodiagnostisch platform

- **Platform niet (nooit) af:**

- Testfiches: worden vanaf maart 2016 nog verder aangevuld
- Scorehulpjes: verfijning + extra hulpjes?

Veel hangt af van *extra budget!*

- Bestaande onderzoeksfondsen beperkt
- Commerciële interesse...?!

- **Normeringsonderzoek?**

- Blijvend, *indien* combineerbaar met onderwijs
- Klinische data: afhankelijk van gebruik werkveld

KRACHTEN BUNDELEN!

→ Daarom ook Forum

- Zelf scorehulpjes ontworpen?
- Weet van interessante (gratis!) tests?
- Zelf testen ontworpen?
- Eigen normering?
- Financiële injectie?
- ...

CONTACT

- **kathleen.omey@howest.be**
- **miet.craeynest@howest.be**
- Zie ook: Craeynest, M., & Omey, K. (2016). www.howtest.be: Een digitaal platform voor de neuropsychologische testpraktijk. *Tijdschrift Klinische Psychologie*, 46, 31-40.

Kenniscentrum Toegepaste Psychologie Howest

WIJZER

VORMING - ASSESSMENT - EXPERTISE

wijzer.howest.be

howest.be

<http://psycholab.howest.be>